

วิจารณ์และแนะนำหนังสือ

พรทิพย์ โรจนพิทยากร *

Pornthip Rochanapithyakorn

มนเวิรัตน์ เกิดแสงชื่น **

Manerat Kirdsangjirn

ประสาร ไตรรัตน์วรกุล. ความจำเป็นและแนวทางในการพัฒนาตลาดทุนไทย.
กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2546. 161 หน้า.

ระบบการเงินจัดเป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบเศรษฐกิจที่ช่วยให้กลไกการทำงานของระบบเศรษฐกิจดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากระบบการเงินทำหน้าที่ในการเคลื่อนย้ายและจัดสรรเงินทุนจากผู้ออมไปสู่ผู้ลงทุนเพื่อใช้ในการลงทุนของภาครัฐและเอกชน ในอดีตรูปแบบการระดมเงินทุนของภาคธุรกิจจากผู้ออมสู่ผู้ลงทุน ส่วนใหญ่จะดำเนินการผ่านธนาคารพาณิชย์ ซึ่งจัดเป็นการระดมทุนทางอ้อมที่ส่งผลให้การระดมทุนค่อนข้างจำกัด ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการเงินทุนของภาคธุรกิจในระยะยาวได้ โดยเฉพาะโครงการลงทุนขนาดใหญ่ นอกจากนี้พัฒนาการของระบบการเงินไทยในช่วงที่ผ่านมา พบว่ายังมีปัญหาในเชิงโครงสร้างที่อาจนำไปสู่ปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเงินและกระทบต่อความมั่นคงของระบบเศรษฐกิจโดยรวม ปัญหาอื่นที่เริ่มปรากฏชัดขึ้น ได้แก่ ภาคธุรกิจของไทยมีโครงสร้างเงินทุนที่พึ่งพิงการก่อหนี้ระดับสูง ขาดแหล่งเงินทุนระยะยาว ขาดธรรมาภิบาลในองค์กรธุรกิจอันนำไปสู่การลงทุนเกินตัว หรือการลงทุนในธุรกิจที่ไม่มีประสิทธิภาพ

* บรรณารักษ์งานบริการ สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

** บรรณารักษ์ สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นมีส่วนสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาการเคลื่อนย้ายเงินทุน ปัญหาค่าเงินบาท ปัญหาระบบสถาบันการเงิน และวิกฤติเศรษฐกิจในปี 2540-2541 ฉะนั้น เพื่อให้ระบบการเงินเกิดความสมดุลมากขึ้น ระบบตลาดทุนจึงได้รับการพัฒนาขึ้นมาเพื่อเป็นทางเลือกสำหรับภาครัฐและเอกชนในการระดมทุนทางตรง และช่วยลดการพึ่งพาระบบธนาคารพาณิชย์ นอกจากนี้ตลาดทุนมีบทบาทในการส่งเสริมเศรษฐกิจไทยให้เติบโตอย่างยั่งยืน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

รายงานวิจัยมีทั้งหมด 7 บท เริ่มด้วย บทนำ กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขต วิธีดำเนินการ ข้อจำกัด และประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย **บทที่ 2** และ **บทที่ 3** นำเสนอความสำคัญและบทบาทของระบบการเงินต่อระบบเศรษฐกิจ พัฒนาการของระบบการเงินไทย โครงสร้างระบบการเงินไทย บทบาทของธนาคารพาณิชย์ในระบบการเงินไทย สภาพและปัญหาวิกฤติการณ์ด้านการเงินปี 2540 **บทที่ 4** กล่าวถึงพัฒนาการระบบการเงินต่างประเทศ เป็นการสะท้อนให้เห็นว่าระบบเศรษฐกิจที่ดีต้องมีระบบการเงินที่เข้มแข็งช่วยสนับสนุน **บทที่ 5** และ **บทที่ 6** แสดงให้เห็นบทบาทของตลาดทุนในการระดมทุนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสภาพปัญหาของตลาดทุนไทย และประเด็นสำคัญคือการนำเสนอแนวคิดในการพัฒนาตลาดทุนไทย **บทสุดท้าย** เป็นบทสรุปและข้อเสนอแนะ

เอกสารวิจัยเรื่อง "ความจำเป็นและแนวทางในการพัฒนาตลาดทุนไทย" ได้รับคัดเลือกเป็นเอกสารวิจัยส่วนบุคคลดีเด่นตามหลักสูตรป้องกันราชอาณาจักร ภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 15 ประจำปีการศึกษาพุทธศักราช 2545-2546 ด้วยความรอบรู้เรื่องตลาดทุนอย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง อีกทั้งมีประสบการณ์เรื่องตลาดทุนอย่างยาวนาน พร้อมตำแหน่งผู้บริหารซึ่งทำหน้าที่กำกับตลาดทุนเป็นระยะเวลาพอสมควร จึงทำให้งานวิจัยมีคุณค่าสำหรับผู้สนใจใฝ่หาความรู้ในเรื่องระบบการเงินและตลาดทุนเป็นอย่างดี

ผลิน ภู่อรุญ. การจัดการธุรกิจร่วมสมัย : กรอบแนวคิดใหม่ทางการจัดการในการ
สร้างและพัฒนาพลวัต (Contemporary Business Management :
New Management Paradigm to Create and Develop
Competitive Dynamic). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: คณะบริหาร
ธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2546. 427 หน้า.

หนังสือด้านการจัดการซึ่งเป็นการศึกษาค้นคว้าทั้งในเชิงทฤษฎีและในเชิง
ประจักษ์จากผลงานของนักวิชาการในหลายสาขาวิชา โดยนำมาศึกษาวิเคราะห์และ
สังเคราะห์ขึ้นเป็นองค์ความรู้ในเชิงร่วมสมัย เน้นให้ผู้อ่านเข้าถึงสาระของเนื้อหา
ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประเด็นหลักเน้นการศึกษาอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงที่มี
ต่อองค์กร อันส่งผลให้บริษัทที่มีชื่อเสียงหลายบริษัทถูกลบชื่อออกจากทำเนียบ
ธุรกิจ ขณะที่หลายองค์กรสามารถพัฒนาตัวเองก้าวขึ้นมาอยู่ในธุรกิจระดับ
แนวหน้าของโลกได้ ประเด็นรองได้นำเสนอเรื่องการปรับเปลี่ยนกรอบแนวคิดซึ่งเป็น
"กับดักทางความคิด" ซึ่งส่งผลให้องค์กรธุรกิจที่มีชื่อเสียงหลายแห่งประสบปัญหา

เนื้อหาของหนังสือแบ่งเป็น 5 ส่วน แต่ละส่วนจะประกอบด้วยบทย่อย
รวมทั้งหมด 12 บท ภายใต้เรื่องหลักดังนี้ ส่วนที่ 1 สิ่งแวดล้อมทางธุรกิจที่สำคัญ
เป็นการศึกษาบริบทของสิ่งแวดล้อมทางธุรกิจที่มีความสำคัญต่อการจัดการและ
วิเคราะห์กรอบแนวคิดการดำเนินธุรกิจของประเทศกำลังพัฒนาที่เน้นการส่งสินค้า
ไปขายในตลาดต่างประเทศ โดยขาดข้อมูลของผู้บริโภคว่าเป็นใคร รสนิยมเป็น
อย่างไรและมีความต้องการอะไร ฉะนั้น การปรับกรอบแนวคิดการดำเนินธุรกิจควร
มีการพัฒนาให้เหมาะสมในด้านการค้า และให้ความสำคัญกับการลงทุนในต่าง
ประเทศมากขึ้น ส่วนที่ 2 การจัดการธุรกิจในปัจจุบัน เป็นการศึกษาการจัดการ
ธุรกิจในปัจจุบัน พร้อมกรณีตัวอย่าง เสนอกรอบแนวคิดทางการจัดการที่พัฒนามา
จากประเพณีนิยมที่บริษัทส่วนใหญ่ถือปฏิบัติในการจัดการธุรกิจ แนวคิดการจัด
การข้ามวัฒนธรรมเพื่อประโยชน์ในการสร้างและพัฒนาความได้เปรียบในการแข่งขัน
ส่วนที่ 3 การจัดการในเชิงก้าวหน้า เสนอแนวคิดการจัดการในเชิงก้าวหน้าโดย
ศึกษาและวิเคราะห์ความสามารถหลักขององค์กรโดยเจาะลึกถึงคุณสมบัติสำคัญ
ทำให้เข้าใจถึงเหตุผลเบื้องหลังความสำเร็จของบริษัทที่มีชื่อเสียงหลายบริษัท อิทธิพล

ของวัฒนธรรมองค์การที่มีต่อการจัดการ และการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่พัฒนาในเชิงก้าวหน้า ส่วนที่ 4 การจัดการในเชิงพลวัต กล่าวถึงแนวคิดการพัฒนาทางการจัดการในเชิงพลวัตที่ผสมผสานกับสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้วยการสร้างกลยุทธ์ความได้เปรียบในการแข่งขัน การสร้างเครือข่ายธุรกิจ และการเพิ่มพลังองค์ความรู้ในการสร้างความได้เปรียบข้ามประเทศ ส่วนที่ 5 การจัดการธุรกิจในอนาคต เสนอแนวคิดการจัดการธุรกิจสำหรับอนาคต โดยแยกศึกษาตามหน้าที่หลักทางการจัดการที่ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การชี้นำ และการควบคุม การศึกษาและวิเคราะห์ในส่วนนี้เน้นการให้ความสำคัญของโอกาสธุรกิจในอนาคตมากกว่าปัจจุบัน ฉะนั้น องค์การต้องแสวงหาและพัฒนาความสามารถและความรู้ขึ้นใหม่ตลอดเวลา และต้องพัฒนาและสร้างผู้นำที่มีศักยภาพในทุกลำดับชั้นที่สามารถสร้างให้เกิดการขึ้นำทั้งในการปรับเปลี่ยนองค์การ และการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่และที่แสวงหามาใหม่มาใช้อย่างฉลาดภายใต้การควบคุมที่ดี

ในแต่ละส่วนผู้แต่งได้จัดทำบทสรุปและบทสังเคราะห์ความรู้ที่พัฒนาขึ้นเฉพาะเพื่อเป็นกรอบแนวคิดการจัดการที่เป็นรูปธรรม สำหรับองค์การธุรกิจของประเทศไทย การอ้างอิงแต่ละบทรวมไว้ตอนท้ายเล่ม พร้อมดัชนีชื่อเรื่อง และดัชนีชื่อบริษัทเรียงตามลำดับอักษร นับว่าหนังสือเล่มนี้เป็นตำราทางการจัดการที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาและผู้สนใจด้านการจัดการทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้อย่างดี

พรศิตา ชัยอำนาจ. แนวทางการป้องกันและรักษาโรคอ้วนในประชากรไทย.

กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2545. 173 หน้า.

แต่เดิมนั้นประเทศไทยมีสังคมเป็นแบบเกษตรกรรม ต่อมาการพัฒนาประเทศทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรม มีการนำเทคโนโลยีและเครื่องจักรกลมาใช้ในการทำงาน การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมจึงเป็นไปอย่างรวดเร็ว สิ่งแวดล้อมในการดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างเร่งรีบ รูปแบบการรับประทานอาหารจึงถูกปรับให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน ประชากรส่วนใหญ่จึงหันไปรับประทานอาหารนอกบ้าน และอาหารสะดวกซื้อแทน

ซึ่งเป็นอาหารที่ประกอบด้วยคาร์โบไฮเดรตและไขมันเป็นหลัก ทำให้ร่างกายได้รับสารอาหารในสัดส่วนที่ไม่สมดุล ประกอบกับการขาดการออกกำลังกาย จึงเป็นสาเหตุให้เกิดภาวะโภชนาการเกินและเป็นโรคอ้วน ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงของโรคอื่น ๆ เช่น ความดันโลหิตสูง เบาหวาน โรคหัวใจและหลอดเลือด เป็นต้น การป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาสุขภาพจากภาวะโภชนาการเกินและโรคอ้วน จึงเป็นการช่วยให้ประชากรของประเทศมีสุขภาพที่ดี ซึ่งจะส่งผลถึงเศรษฐกิจของประเทศด้วย

สำหรับงานวิจัยฉบับนี้ซึ่งได้รับรางวัลระดับดีเด่นในลักษณะวิชาสังคมจิตวิทยา ของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรนั้น แบ่งการนำเสนอออกเป็น 5 บท ประกอบด้วย

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึงความจำเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขต ข้อตกลงเบื้องต้น วิธีดำเนินการ และประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย

บทที่ 2 โรคอ้วนและสถานการณ์ของโรคอ้วน จะกล่าวถึงตั้งแต่นิยามและประเภทของโรคอ้วน การวินิจฉัยโรคอ้วน ดัชนีมวลกาย อัตราส่วนเส้นรอบเอวต่อเส้นรอบวงสะโพก เกณฑ์ชี้วัดภาวะ โภชนาการเกินในเด็ก กลไกการเกิดโรคอ้วน สาเหตุและปัจจัยที่มีผลทำให้เกิดโรคอ้วน ผลร้ายของโรคอ้วนต่อสุขภาพ สถานการณ์และแนวโน้มโรคอ้วนในประเทศไทย ความชุกของโรคอ้วนในประชากรกลุ่มต่าง ๆ ค่าสูญเสียทางเศรษฐกิจหรือค่าใช้จ่ายของโรคอ้วน

บทที่ 3 หลักการป้องกันและรักษาโรคอ้วนในประชากรและปัจเจกบุคคล ในสังคม เป็นการกล่าวถึงการป้องกันโรคอ้วนในประชากร เริ่มตั้งแต่สถานการณ์ การป้องกันโรคอ้วนในปัจจุบัน การแก้ไขสถานการณ์ การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันโรคอ้วน การรักษาโรคอ้วน การลดความอ้วนของปัจเจกบุคคลในสังคมไทย ทั้งในกรณีที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง และผลร้ายที่ตามมาจากการลดความอ้วนที่ผิด ตลอดจนบทบาทของภาครัฐและเอกชนเกี่ยวกับการป้องกันและรักษาโรคอ้วนในปัจจุบัน

บทที่ 4 แนวทางและยุทธศาสตร์การป้องกันและรักษาโรคอ้วนในประชากรไทย ในบทนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และกำหนดแผนยุทธศาสตร์เพื่อป้องกันและรักษาโรคอ้วนออกเป็น 5 ข้อ ดังนี้

1. ส่งเสริมความรู้และความเข้าใจแก่นักเรียน และประชาชนทั่วไปในการดูแล เฝ้าระวัง ป้องกันไม่ให้มีน้ำหนักรวมเพิ่มขึ้น
2. จัดแหล่งนันทนาการ ลานกีฬา สถานออกกำลังกายไว้สำหรับประชาชน โดยให้มีความครอบคลุมในทุกพื้นที่
3. สร้างนักวิชาการ นักวิชาชีพในสาขาที่ปฏิบัติงานด้านส่งเสริมสุขภาพ
4. สร้างตัวต้นแบบที่ดีจากกระบวนการส่งเสริมสุขภาพ เช่น การจัดวันสุขภาพ การประกวดสุขภาพ เป็นต้น และ
5. ส่งเสริมให้มีการปรับพฤติกรรมความเป็นอยู่ให้เหมาะสมในวิถีชีวิตประจำวันตามระดับที่สามารถปฏิบัติได้

รายงานการพัฒนาคณะของประเทศไทย 2546. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ, 2546. 175 หน้า.

สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (ยูเอ็นดีพี) ได้สนับสนุนและส่งเสริมรายงานการพัฒนาคณะระดับโลกซึ่งเป็นรายงานประจำปีและเป็นเอกสารสำคัญที่สุดของยูเอ็นดีพี ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในระดับประเทศของยูเอ็นดีพีเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคณะอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับวาระแห่งชาติ สถานการณ์ และความจำเป็นของประเทศไทย รายงานการพัฒนาคณะของประเทศไทย 2546 เป็นรายงานครั้งที่สองซึ่งเน้นเรื่อง "การเสริมสร้างพลังอำนาจชุมชน" เป็นประเด็นหลัก รายงานฉบับดังกล่าวแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การเสริมสร้างพลังอำนาจชุมชน ประกอบด้วยบทย่อย 4 บท

บทที่ 1 มุมมองจากชุมชน เป็นกรณีศึกษาจากการบอกเล่าของชุมชนจากทุกภาคของประเทศไทย สรุปได้ว่าชุมชนมีความคิดที่ชัดเจนเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังอำนาจชุมชนว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยยุทธศาสตร์หลัก 3 ประการ คือ การใช้ศักยภาพภายในชุมชนเพื่อแก้ปัญหาด้วยตนเอง การเจรจาต่อรองความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก และการต่อสู้เรียกร้องสิทธิชุมชน

บทที่ 2 บริบทใหม่ของการเสริมสร้างพลังอำนาจชุมชน เป็นการย้อนประวัติศาสตร์ชุมชนไทยโดยสังเขปเพื่อให้เกิดความเข้าใจว่าชุมชนสูญเสียพลัง

อำนาจไปมากเพียงใดจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ตั้งแต่ทศวรรษที่ 1950 (พ.ศ.2493-2502) เป็นต้นมา และชี้ให้เห็นแรงผลักดันที่ทำให้การเสริมสร้างพลังอำนาจของชุมชนกลับสู่วาระของชาติตั้งแต่ทศวรรษที่ 1990 (พ.ศ.2533-2542) เป็นต้นมา ซึ่งเป็นจุดเริ่มของการเปลี่ยนแปลงเชิงสถาบัน บทนี้ นำเสนอการปรับเปลี่ยนบริบทเชิงสถาบันที่สำคัญอันเป็นผลจากรัฐธรรมนูญปี 2540 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 และ 9 การกระจายอำนาจและการปฏิรูปการศึกษา

บทที่ 3 การสนับสนุนการเสริมสร้างพลังอำนาจชุมชน กล่าวถึง พัฒนาการของแนวทางการพัฒนาที่มีชุมชนเป็นฐานในฐานะที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ระดับชาติ เริ่มด้วยการทบทวนตัวอย่างโครงการระดับชุมชนที่สำคัญ ความร่วมมือระหว่างชุมชนกับหน่วยงานภายนอกและแสดงให้เห็นว่าการสร้างงานวิจัยจากเงินทุนสนับสนุนของรัฐเพื่อให้เข้าใจพลังของชุมชนได้นำไปสู่การยอมรับเทคนิควิธีการวางแผนจากล่างสู่บนโดยมีชุมชนเป็นฐานอย่างค่อยเป็นค่อยไป นอกจากนี้ได้นำเสนอตัวอย่างโครงการพัฒนาที่มีชุมชนเป็นฐานซึ่งขยายตัวอย่างรวดเร็วเพื่อรับมือวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540 โดยเฉพาะโครงการที่ได้รับแรงบันดาลใจจากปรัชญา "เศรษฐกิจพอเพียง" ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคม

บทที่ 4 จุดเปลี่ยนการเสริมสร้างพลังอำนาจชุมชน บทนี้สังเคราะห์ข้อสรุปจาก 3 บทที่ผ่านมา และชี้ให้เห็นว่าการผนวกการพัฒนาคนกับหลักสิทธิมนุษยชนทำให้การเสริมสร้างพลังอำนาจชุมชนได้รับการยอมรับเป็นแนวคิดการพัฒนาที่สำคัญ ชุมชนและนักกิจกรรมในประเทศไทยก็ได้ข้อสรุปเช่นเดียวกันจากประสบการณ์การเผชิญหน้ากับรัฐที่รวมศูนย์อำนาจและการพัฒนาแบบสั่งการจากเบื้องบน ปัจจุบันโครงสร้างและกระบวนการเชิงสถาบันใหม่ทำให้เกิดบริบทที่เอื้ออำนวยต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจชุมชน แต่ยังมีอุปสรรคจากแรงต้านของฝ่ายอนุรักษ์นิยมและความเฉื่อยชาของระบบราชการ ส่วนสุดท้ายเสนอแนะแนวทางที่กลุ่มต่าง ๆ ชุมชน รัฐบาล องค์กรพัฒนาเอกชนจะช่วยให้การเสริมสร้างพลังอำนาจของชุมชนเพื่อเป้าหมายการพัฒนาคนประสบผลสำเร็จ และเสนอแนะการ

เปลี่ยนแปลงกระบวนการการตัดสินใจระดับนโยบายที่จำเป็นเพื่อให้การเสริมสร้างพลังอำนาจของชุมชนบรรลุผลทั้งในด้านวิธีการและเป้าหมายของการพัฒนาคน

ส่วนที่ 2 การประเมินความก้าวหน้าการพัฒนาคน มีเพียง 1 บท

บทที่ 5 ดัชนีการพัฒนาคน นำเสนอ "ดัชนีความก้าวหน้าของคน" (Human Achievement Index-HAI) ซึ่งดัดแปลงมาจากดัชนีการพัฒนาคน (Human Development Index-HDI) ในรายงานประจำปีของยูเอ็นดีพี ได้เปรียบเทียบสถานภาพการพัฒนาคนใน 76 จังหวัดของประเทศไทยโดยใช้ตัวชี้วัด 6 กลุ่ม คือ สุขภาพ การศึกษา การทำงาน รายได้ ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ชีวิตครอบครัวและชุมชน การติดต่อสื่อสาร และการมีส่วนร่วม จากดัชนีความก้าวหน้าของคน ดัชนีการพัฒนาคน และดัชนีการพัฒนาหญิง-ชาย (Gender-related Development Index-GDI) ทั้งในระดับภาคและจังหวัด ดัชนีเหล่านี้ชี้ให้เห็นความไม่เสมอภาคและการพัฒนาที่ไม่เท่าเทียม ซึ่งควรได้รับความสนใจและแก้ไขในระดับนโยบายทั้งระยะเร่งด่วนและระยะยาว

รายงานฉบับนี้เป็นการสำรวจสภาพการณ์เพื่อค้นหาความหลากหลายและนำเสนอประเด็นตกเถียงที่สำคัญ เพื่อให้ทุกฝ่ายได้พิจารณาทบทวนความสำเร็จและข้อขัดแย้งต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่ฉันทามติต่อไป ท้ายเล่มมีภาคผนวกข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับ HDI และ GDI แหล่งข้อมูลและตารางข้อมูล

รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรม ภายใต้กรอบความร่วมมือด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ. เสนอต่อสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม โดย ศูนย์ศึกษาเอเปค มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์, 2546. 4 เล่ม.

รายงานฉบับนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการจัดองค์กร และเสนอแนวทางในการจัดองค์กรของกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันภาคอุตสาหกรรมกับนานาประเทศได้ ทั้งนี้เนื่องจากเดิมนั้นการพัฒนาอุตสาหกรรมมีวัตถุประสงค์เพื่อทดแทนการนำเข้า แต่ขณะนี้ภาคอุตสาหกรรมมีความสำคัญต่อ

เศรษฐกิจของไทยมากขึ้นเรื่อย ๆ และยังเปิดออกสู่ตลาดโลกมากขึ้น ทำให้ประเทศไทยเริ่มเข้าสู่การที่ต้องมีการเจรจาการค้าในลักษณะพหุภาคี ทวิภาคีระดับภูมิภาค ระดับอนุภูมิภาค โดยที่กระทรวงพาณิชย์มีบทบาทนำในการเป็นผู้เจรจาการค้า กระทรวงอุตสาหกรรมในฐานะกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการผลิตในภาคอุตสาหกรรมโดยตรง การดำเนินการปรับปรุงองค์กรภายในเพื่อเปลี่ยนบทบาทของกระทรวงในการที่จะรองรับการเจรจาการค้าระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นและที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต

รายงานฉบับนี้มีทั้งหมด 4 เล่ม โดยแบ่งออกเป็น

เล่มที่ 1 โครงสร้างกระทรวงอุตสาหกรรมในเรื่องต่างประเทศ และฐานข้อมูลยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศ เป็นการศึกษาถึงบทบาทของกระทรวงอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอุตสาหกรรมในประเทศว่าสถานการณ์ในปัจจุบันเป็นอย่างไร และได้เสนอแนวทางในการที่จะปรับปรุงองค์กรภายในเพื่อที่จะเข้ามารองรับการเจรจาการค้าต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ภายในเล่มจะประกอบด้วยการศึกษาในส่วนของการเจรจาการค้าในระดับพหุภาคี การเจรจาการค้าในระดับภูมิภาค อนุภูมิภาค องค์การระหว่างประเทศ และการจัดองค์กรในกระทรวงอุตสาหกรรมและข้อเสนอแนะ

เล่มที่ 2 การวิเคราะห์ความได้เปรียบที่ปรากฏโดยเปรียบเทียบและการปฏิบัติทางกฎหมายเกี่ยวกับ NTBs ที่ประเทศไทยเผชิญในการส่งออกสินค้า โดยที่ภายในเล่มแบ่งกล่าวเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์ความได้เปรียบที่ปรากฏโดยเปรียบเทียบ (Revealed comparative advantage) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์อย่างง่าย ๆ ของความสามารถในการแข่งขันของสินค้าที่ทำการศึกษากลุ่มประเทศที่ต้องการเปรียบเทียบด้วย เพื่อนำค่า RCA ที่ได้มาใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์ทางการค้า ส่วนที่ 2 เป็นส่วนการปฏิบัติทางกฎหมายเกี่ยวกับการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี (NTBs) ที่ประเทศไทยต้องเผชิญในการส่งออกสินค้าประเภทต่าง ๆ กับต่างประเทศ

เล่มที่ 3 และ 4 เป็นการศึกษารายอุตสาหกรรม โดยที่เล่ม 3 เป็นการศึกษาอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป อุตสาหกรรมอาหารแช่เย็น แช่แข็ง อุตสาหกรรมเครื่องหนังและรองเท้า และอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ส่วนเล่มที่ 4 ศึกษาอุตสาหกรรมเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า อุตสาหกรรม

เหล็ก อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน อุตสาหกรรมถุงพลาสติก และกระสอบพลาสติก และอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ รายละเอียดของการศึกษาในอุตสาหกรรมแต่ละประเภทนั้น คือ 1. โครงสร้างและปริมาณการผลิต เทคโนโลยีการผลิต และโครงสร้างต้นทุนการผลิต เป็นต้น 2. การค้ากับต่างประเทศ ทั้งการนำเข้า การส่งออก ดุลการค้า ตลาดส่งออกและคู่แข่ง 3. นโยบายของรัฐบาลและโครงสร้างอัตราภาษีนำเข้า 4. ยุทธศาสตร์ภายใต้กรอบความตกลงทางการค้ากับ WTO, APEC, AFTA, BIMST-EC, เขตการค้าเสรีไทย-จีน, เขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย และเขตการค้าเสรีไทย-ญี่ปุ่น

แต่หากท่านที่ไม่ต้องการศึกษารายละเอียด ท่านสามารถอ่านได้จากบทสรุปสำหรับผู้บริหาร ซึ่งศูนย์ศึกษาเอเปคได้เรียบเรียงไว้ต่างหากอีกเล่มหนึ่ง

สุรสิทธิ์ วชิรขจร และคนอื่น ๆ การประเมินผลโครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ปี 2545 (New Entrepreneurs Creation-NEC). เสนอกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม โดย ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์, 2546. 262 หน้า

โครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ ถือเป็นโครงการสำคัญโครงการหนึ่งที่มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของผู้ประกอบการใหม่ให้สามารถก่อตั้งกิจการของตนเอง โดยความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ ในการดำเนินงานตามโครงการกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม โดยสำนักพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการ ได้กำหนดขอบเขตการดำเนินโครงการไว้ 2 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่แรก ทำการกลั่นกรองคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายให้เข้าร่วมโครงการ ขั้นตอนที่สอง จัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมประสิทธิภาพให้แก่ผู้ประกอบการใหม่ ซึ่งกิจกรรมสำคัญที่จัดขึ้นประกอบด้วย 1. การฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้แก่ผู้ร่วมโครงการ ซึ่งจะมีทั้งหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรระยะยาว 2. จัดบริการที่ปรึกษาด้านการลงทุนและจัดตั้งธุรกิจในลักษณะ Business Opportunity Center ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมทั้งบริการผ่านอินเทอร์เน็ต 3. จัดบริการบ่มเพาะธุรกิจหรืออนุบาลการลงทุน โดยจัดให้มีพี่เลี้ยงติดตามดูแลให้ความช่วยเหลือตลอดกระบวนการก่อตั้ง

กิจการจนสามารถพึ่งพาตนเองได้ระดับหนึ่ง 4. จัดกิจกรรมตลาดนัดการเงินและการลงทุนเพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เป็นเวทีพบเพื่อเชื่อมโยงและเจรจาระหว่างผู้มีแผนธุรกิจกับแหล่งเงินทุนต่าง ๆ และ 5. จัดให้ผู้ประกอบการใหม่ที่ผ่านมาการอบรมแล้ว และเริ่มผลิตสินค้าหรือบริการ ได้มีโอกาสเปิดตัวธุรกิจ สินค้า หรือบริการโดยเข้าร่วมงานแสดงสินค้า ร่วมกิจกรรม ผู้ผลิตพบผู้ซื้อในศูนย์กระจายและจำหน่ายสินค้าในส่วนภูมิภาค เป็นต้น

ด้วยเหตุที่โครงการนี้มีความสำคัญ และกิจกรรมที่ต้องดำเนินการมีอยู่มากนี้เอง จึงเป็นความจำเป็นที่กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการบริหารโครงการโดยตรงควรต้องทราบข้อมูลที่แท้จริงเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากโครงการเพื่อที่จะได้นำผลจากการประเมินไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โครงการประเมินนี้จึงเกิดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล ปัญหา อุปสรรคและข้อจำกัดของการดำเนินงานโครงการในภาพรวม ตลอดจนเสนอแนวทางการบริหารจัดการโครงการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการในอนาคต

ภายในเล่มแบ่งการนำเสนอออกเป็น 5 บท ดังนี้ **บทที่ 1** บทนำ กล่าวถึงความสำคัญและความเป็นมาของการประเมิน ขอบเขตการดำเนินงานโครงการ วัตถุประสงค์และขอบเขตของการประเมินโครงการ **บทที่ 2** โครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ กล่าวถึง หลักการ เหตุผล วัตถุประสงค์ของโครงการ แนวทาง ขั้นตอนของการดำเนินโครงการ หน่วยงานร่วมดำเนินการเป้าหมายและระยะเวลาในการดำเนินโครงการ **บทที่ 3** กรอบแนวคิดและวิธีการประเมิน **บทที่ 4** ผลการประเมิน ซึ่งอยู่ในระดับที่น่าพอใจ เพราะนอกจากจะก่อให้เกิดวิสาหกิจใหม่เป็นจำนวนมากแล้ว ยังสามารถก่อให้เกิดการจ้างงานเป็นจำนวนมากด้วย **บทที่ 5** เป็นการสรุปและข้อเสนอแนะ